

‘Serieuze zaken en toch om van te smullen’

Zo’n sprankelend kinderboek over het recht was er nog niet.

Thomas de Veen, NRC, 20 oktober 2017

‘Als dit boek in Tadzjikistan zou verschijnen’, schrijft Annet Huizing bij de inhoudsopgave van *De zweetvoetenman*, ‘zouden we failliet gaan. We gebruiken namelijk nogal wat moeilijke woorden.’ In dat land kun je, zo weten we sinds half 2016, als journalist een boete krijgen voor moeilijke woorden. Die gebruikt Huizing wél – legaliteitsbeginsel, arrest en cassatie zijn immers ‘interessante woorden’, schrijft ze. Daarmee geeft ze haar geloofsbrieven af: *De zweetvoetenman*, een kloek kinderboek over het recht, mag best moeilijk worden, als het maar interessant blijft.

En dat is het. *De zweetvoetenman* ontleent zijn titel aan het eerste hoofdstuk, een verhaal over het legaliteitsbeginsel en lokaalvredebreuk, maar dan verteld aan de hand van de casus Teunis T., die graag zonder schoenen in een bibliotheek zat, waardoor mensen last kregen van zijn voetengeur. Huizing vertelt dat dat wel vervelend is, maar nog niet zomaar een zaak voor de rechter, of toch wél – en in één moeite door toont ze zo hoe in Nederland het rechtssysteem werkt.

Moord en doodslag

In non-fictiekinderboeken gaat het vaak net iets meer om de vorm dan om de inhoud: wat erin beschreven wordt is vaak geen eigen nieuws of uniek materiaal, maar een synthese van al beschikbare informatie. In hóé dat gedaan is, daarin zit het verschil. Tussen saai en schools, of spannend en sprankelend. En in dat laatste blinken de grote, belangrijke, beste non-fictiekinderboeken uit. De vorm is ook de kracht van dit boek van Huizing (1960), die in 2014 debuteerde met het originele *Hoe ik per ongeluk een boek schreef*, een mix van kinderroman en non-fictie over schrijven. Dit is haar tweede boek.

De zweetvoetenman blinkt uit door de kraakheldere taal die de serieuze inhoud verpakt, vlot zonder simpel te worden, en met soms een fijn (woord)grapje. Maar ook door de dynamische hoofdstukopbouw: Huizing schrijft uitgebreid genoeg om de nuance te laten gloriëren, maar biedt ook extra feiten in kadertjes en maakt uitstapjes naar aanstekelijke, bij-de-les-houdertjes, waar de denkbeeldige puberlezer zijn kont tegen de krib gooit: ‘Kan dat niet wat sneller en simpeler?’ ‘Ja hoor.’ ‘Hoe dan?’ ‘Door onze democratische rechtsstaat in te ruilen voor een dictatuur.’

Inhoudelijk zijn de 23 hoofdstukken om te smullen en bloedserius tegelijk: het gaat natuúrlijk over iets smeûgs zoals het verschil tussen moord en doodslag, en waarom je iemand die vreselijke dingen heeft gedaan tóch een advocaat moet gunnen. Dat het recht ook weer niet uit louter grote woorden bestaat maar juist ook uit praktische, menselijke omstandigheden, blijkt uit de vele leuke arresten die langskomen, en die het recht mede gevormd hebben – het mierenneukers-arrest, het Azewijnse paard-arrest en meer van dat.

Leuk en frikkerig kunnen hand in hand gaan, want dat laatste is het recht óók. Dat toont Huizing door de vraag op te werpen: mag je je gestolen fiets terugstelen? Huizing biedt het complete verhaal, zit goed in haar jurisprudentie en er is verbazend weinig op af te dingen (ze liet een leger aan juristen meelesen). Illustrator en vormgever Margot Westermann maakte er een oogstrelend boek van – met als hoogtepunt de uitklapbare infographics in het hart van het boek: ‘van strafbaar feit tot straf’, et cetera.

Wanneer nood wet breekt

Overigens beperkt Huizing zich dus zeker niet tot het verhaalgenieke strafrecht, maar heeft ze minstens zo meeslepende verhalen gevonden bij het recht in bredere zin. Over de leerplicht, over het zwijgrecht, over wanneer nood wet breekt en – het wordt vanzelf leuk bij Huizing – over waarom de overheid zich met hagelslag bezighoudt. De uitsmijter is een hoofdstuk over de rechtsstaat en de *trias politica* – ga er maar aanstaan.

Met Annet Huizing heeft de rechtsstaat de sprankelendste pleitbezorger gekregen die je maar kunt wensen. En *De zweetvoetenman* is een boek zoals dat er nog niet was, niet zó goed, zó leuk, zó sprankelend en slim, een van de betere kinderboeken van de afgelopen jaren.

Annet Huizing *De zweetvoetenman*. Lemniscaat, 247 blz. €19,95

